

15.02.2023

Wsparcie rozwoju nauki w Ukrainie rok po inwazji

Rok temu, 24 lutego 2022 r., Rosja rozpoczęła pełną militarną ofensywę na terytorium Ukrainy. Od tego czasu liczne rodziny w Ukrainie pogrążyły się w żałobie, a wiele innych zostało zmuszonych do porzucenia swoich domostw. Ataki na cywilną infrastrukturę są olbrzymim obciążeniem dla ludności. Powinniśmy zrobić wszystko, co w naszej mocy, by chronić ludzkie życie. Powinniśmy również chronić ukraiński sektor nauki i szkolnictwa wyższego przed wywołanym wojną upadkiem, rosnącą luką pokoleniową i „drenażem mózgow”.

2 czerwca 2022 r. przedstawiciele kilku narodowych akademii nauk spotkali się w Warszawie w celu opracowania planu działań dla rozwoju nauki w Ukrainie. Wyniki tego spotkania wraz z 10-punktowym planem działania zostały upowszechnione w *Science*, [Vol. 376 \(6599\), str. 1249](#). Od tamtego czasu podjęliśmy szereg kroków wspierających naukowców z Ukrainy i w Ukrainie, zgodnych z 10-punktowym planem działania:

- Uruchomiliśmy program, który umożliwia uczonym opuszczającym Ukrainę pozostanie w nauce. Łącznie przyjęliśmy 218 ukraińskich stypendystów na pobyty do 10 miesięcy.
- Zorganizowaliśmy liczne szkolenia dla ukraińskich naukowców w językach angielskim oraz ukraińskim. Prawie 600 uczestników z Ukrainy wzięło udział w tych warsztatach.
- Uruchomiliśmy program grantowy skierowany do ukraińskich zespołów badawczych z głównym koordynatorem z Ukrainy goszczonym w jednostce

badawczej w Polsce oraz z członkami jego zespołu – w tym młodymi naukowcami bez doktoratu – przebywającymi poza Ukrainą lub na jej terenie.

Wszystko powyższe nie byłoby możliwe bez ścisłej współpracy pomiędzy akademiami oraz bez życzliwego wsparcia międzynarodowych organizacji naukowych z Europy i spoza niej.

Wierzymy jednak, że nadal istnieje pole do wdrożenia szerszego zakresu działań i wsparcia. Wzywamy międzynarodową społeczność naukową do dalszej pomocy uczonym z Ukrainy oraz do wspierania planów powojennej odbudowy nauki w tym kraju. Przyszły dobrobyt Ukrainy będzie zależał od zasobów ludzkich i infrastruktury, a w szczególności od modernizacji krajowego sektora badań, innowacji i edukacji.

Głęboko wierzymy, że nieuzasadniona agresja się skończy, a Ukraina zwycięży. Jesteśmy świadkami zmagania ukraińskiej społeczności naukowej z brutalną wojną. W obliczu niesprawiedliwości połączmy siły, aby razem wspierać naukę!

Marek Konarzewski
Prezes
Polska Akademia Nauk

Marcia K McNutt
Prezeska
Narodowa Akademia Nauk USA

Anatoly Zagorodny
Prezes
Narodowa Akademia Nauk Ukrainy